

Pelskwaliteit op Edelveen is verbeterd door Deense reuen

Vanaf 2010 zijn Deense reuen ingezet om de pelskwaliteit van de Edelveen nertsen te verbeteren. In 2011 toonde de 1e generatie een kleine verbetering van de pelskwaliteit en die lijn is met de 2e generatie duidelijk doorgezet. Het aandeel DK-bloed in de Edelveen stam stijgt en daarmee ook het aandeel pelzen met betere kwaliteit (49% reuen, 66% teven) en velvet (27% reuen, 32% teven). Het vasthouden van de pelslengte met meer DK bloed kost meer moeite en daar gaat in het vervolg de aandacht naar uit, want alleen leidt dan de kwaliteitsverbetering tot meer geld.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

Inleiding

Het verbeteren van de pelskwaliteit is het resultaat van genetica. Daarnaast moet ook blijvend geselecteerd worden. Met de aankoop van de reuen uit Denemarken zijn genetische topdieren voor de pelskwaliteit ingezet (hoge indexcijfers KF). De ontwikkeling van dit proces wordt jaarlijks beschreven en daarnaast worden de andere effecten van de aankoop van de Deense reuen eveneens geëvalueerd in andere verslagen (fokresultaat, groei, voeropname & uitval). Na verkoop van alle pelzen kan de balans van de pelskarakteristieken weer opgemaakt worden en kunnen we zien waar Edelveen staat m.b.t. pelskwaliteit.

Opzet

Sinds de aankoop van de topreuen uit Denemarken zijn er verschillende bloedlijnen op Edelveen ontstaan. Om de vergelijking met de originele stam te houden wordt een gedeelte (20%) van de aangekochte dieren niet met Deense reuen of nakomelingen daarvan gekruist en aan het einde van het

jaar net zo geselecteerd als de andere nertsen. Met de verkoop van de pelzen uit 2011 zijn de volgende bloedlijnen gevolgd:

- Lijn NL, geen (<10%) DK bloed
- Lijn 50 DK, nertsen met 50% bloed van de DK reuen
- Lijn 75 DK, nertsen met 75% bloed van de DK reuen

Van de laatste lijn (75 DK) zijn weinig nertsen gepeld, want het waren bijna allen fokdierkandidaten. Dat geeft een vertekend beeld, m.n. op pelslengte, maar ze worden wel getoond om de ontwikkeling op kwaliteit te tonen.

Resultaten

Resultaat Edelveen

De pelskarakteristieken van de Glow en Brown pelzen (veiling KF) zijn verwerkt tot tabel 1 (reuen) & 2 (teven). Daarin wordt de ontwikkeling van de Edelveenpelzen

getoond uit de productie jaren 2009- 2010 en 2011. In deze uitgebreide tabellen staat niet het productiejaar maar het jaar van verkoop waarbij ook de prijs vermeld wordt. De 2 rechtste kolommen geven de gemiddelde karakteristieken uit 2012 van de pelzen van de Deense pelsdierenhouders en van de Nederlandse pelsdierenhouders aan de KF veiling ter vergelijking. De volgende eigenschappen worden getoond; het aantal pelzen, de berekende lengte (lengteklasse X gem. lengte per klasse), lengteklasse 50+40, lengteklasse 30, betere kwaliteiten (Plat/Bur/1A), iets mindere kwaliteiten (Ivory/kw I), kwaliteit II, Low Grade, Velvet (kortharig), Longnap (langharig), Chip (goede pels met kleine aanmerking) en tot slot de verkoopprijs.

De ontwikkeling van de pelskwaliteit is goed te zien in deze tabel 1. Het aandeel betere

kwaliteiten neemt duidelijk toe (sign.) evenals het aandeel velvet (sign.). Er heeft wel een verandering in de beoordeling plaats gevonden. Waar in 2010&2011 de kortharige uit het totaal gehaald werden zijn in 2012 de langharige en reguliere uit het totaal gehaald. Ook de beoordeling van Chip is veranderd in 2012. Het aandeel Chip is in 2012 bij alle groepen hoog (Edelveen, DK, NL).

De Edelveen pelzen waren iets langer dan die van de Deense pelsdierenhouders, maar de kwaliteit was minder. De Edelveen pelzen waren beduidend langer dan de Nederlandse, maar de kwaliteiten verschilden niet of nauwelijks. Het belang van lengte wordt benadrukt door het verschil van 8 Euro tussen Edelveen en andere Nederlandse pelzen. Ondanks hun veel betere kwaliteit brachten de Deense pelzen weinig meer dan één Euro op dan de Edelveen pelzen. Ten aanzien van de verkoopprijs heeft Edelveen een klein voordeel gekend doordat er in april, juni en september is verkocht.

Tabel 2 toont dezelfde pelseigenschappen als tabel 1, behalve de lengteklasse is nu het aandeel klasse 20+0 vermeld. Ook in deze tabel de vergelijking met de dieren van pelsdierenhouders uit Denemarken en Nederland.

Ook bij de teven is de kwaliteitsverbetering van 2010 naar 2012 duidelijk te zien, zowel in de toename van het aandeel betere kwaliteiten als in het aandeel velvet (beide sign.). De vergelijking met de DK en NL pelsdierenhouders ligt ook in lijn met de reuen. De kwaliteit van de DK pelsdierenhouders is duidelijk beter en dat van de NL pelsdierenhouders

Glow en Brown Reuen Edelveen 2010-2012 KF veiling en vergelijking 2012 met DK en NL fokkers					
	2010	2011	2012	KF 2012 DK	KF 2012 NL
Aantal	4350	5200	4900		
Maat					
berek cm	92,6	92,0	92,2	91,6	89,9
lengte 50+40	29%	25%	28%	27%	13%
lengte 30	52%	50%	48%	44%	38%
Kwaliteit					
plat/bur/1A	37%	40%	49%	94%	58%
ivory/kw I	56%	54%	42%	6%	38%
kw II	7%	7%	9%	0%	5%
LG	6%	9%	9%	6%	9%
Extra kwaliteit					
velvet	4%	8%	27%	66%	24%
longnap	14%	7%	4%	5%	9%
chip	15%	21%	29%	21%	26%
Verkoopprijs	€ 50,5	€ 58,7	€ 75,8	€ 77,0	€ 67,7

Tabel 1: Pelskarakteristiek Reuen Edelveen

Glow en Brown Teven Edelveen 2010-2012 KF veiling en vergelijking 2012 met DK en NL fokkers					
	2010	2011	2012	KF 2012 DK	KF 2012 NL
Aantal	4250	5000	4750		
Maat					
berek cm	73,9	74,4	74,3	73,4	72,9
lengte 20+0	25%	23%	30%	29%	25%
Kwaliteit					
plat/bur/1A	47%	56%	66%	94%	66%
ivory/kw I	50%	42%	31%	5%	32%
kw II	3%	3%	3%	0%	3%
LG	10%	14%	11%	13%	9%
Extra kwaliteit					
velvet	5%	9%	32%	68%	27%
longnap	7%	6%	3%	1%	8%
chip	20%	24%	26%	22%	30%
Verkoopprijs	€ 36,7	€ 39,0	€ 48,6	€ 49,8	€ 43,9

Tabel 2: Pelskarakteristiek Teven Edelveen

Glow en Brown Reuen Edelveen 2012 KF veiling				
Bloedlijnen naar Dk bloed				
	2012	NL-lijn	50 DK	75 DK
Aantal	totaal	3020	880	135
Maat				
berek cm	92,0	92,2	91,2	89,6
lengte 50+40	28%	29%	23%	12%
Kwaliteit				
plat/bur/1A	49%	44%	67%	88%
velvet	27%	21%	37%	62%
Verkoopprijs				
corr Juni 2012 KF	€ 73,7	€ 73,8	€ 74,6	€ 73,3

Tabel 3: Reuenpelzen naar bloedlijn

gelijk (velvet lager en longnap hoger). Ook hier is de invloed van de lengte op de verkoopprijs groter dan de invloed van kwaliteit.

Resultaat naar Bloedlijn

Met het uitsplitsen naar bloedlijn komt de invloed van de Deense reuen nog beter in beeld. De bloedlijn is immers gebaseerd op het aandeel dat de kwaliteitsreuen in de nakomelingen hebben. Het resultaat is in tabel 3 (reuen) en 4 (teven) te zien. De 4 kolommen geven het gemiddelde van alle Edelveen reuenpelzen, NL-lijn, lijn 50 DK en lijn 75 DK. In de tabel de pelseigenschappen die voor dit vergelijk van belang zijn of waarin een verschil gemeten is. Dat betreft de lengte (berekend en klasse 50+40) en kwaliteit (betere kwaliteiten (plat/bur 1A)) en de gecorrigeerde verkoopprijs naar het niveau van de juniveiling.

Het aantal pelzen van de lijn 75 DK is niet hoog en betreft de uitgeselecteerde reuen en die waren beduidend korter dan de overblijvende dieren. Het grote aantal pelzen van de lijn 50 DK is echter ook iets korter (1cm, -/-6% in 50+40). De kwaliteit, plat/bur 1A en velvet, neemt significant toe met een hoger aandeel DK bloed. De verkoopprijs van de iets kortere maar duidelijk mooier pelzen van de 50 DK lijn is iets hoger en van de veel mooiere maar duidelijk kortere 75 DK lijn zelfs iets minder dan de NL lijn. De noodzaak om niet op de lengte toe te geven is zonneklaar.

Tabel 4 toont de resultaten van de tevenpelzen naar bloedlijn. In deze tabel is de maat van de lengteklassen 20+0 gegeven. De overige indeling en eigenschappen is gelijk aan tabel 3.

Het aantal tevenpelzen van de lijn 75 DK is beperkt maar wordt desondanks gegeven om de ontwikkeling aan te geven. Bij de

Glow en Brown Teven Edelveen 2012 KF veiling				
Bloedlijnen naar Dk bloed				
	2012	NL-lijn	50 DK	75 DK
Aantal	totaal	1800	855	30
Maat				
berek cm	74,3	74,7	75,3	76,1
lengte 20+0	30%	29%	32%	43%
Kwaliteit				
plat/bur/1A	67%	65%	78%	100%
velvet	32%	29%	44%	79%
Verkoopprijs				
corr Juni 2012 KF	€ 47,6	€ 47,3	€ 48,6	€ 51,1

Tabel 4: Tevenpelzen naar bloedlijn

teven is de kwaliteit eveneens hoger bij een toename van het aandeel DK bloed (sign.). Daarbij blijken zijn de teven van de DK bloedlijnen ook langer en mede daarom is het prijsverschil met de NL lijn groter.

Conclusie en aanbeveling

De verbetering van de pelskwaliteit door inzet van Deense reuen in de 1e en 2e generatie is duidelijk aangetoond. Hieruit blijkt de sterk genetische invloed op de pelskwaliteit. Volgens Mink Production is de erfelijkheidsgraad van het gewicht in november minstens net zo hoog als die van de pelskwaliteit en gewicht is met de pelslengte verbonden. De selectie op pelslengte is ook in 2012 zeer belangrijk, zo tonen de resultaten. Hou daarin vast aan het minimale gewicht voor de toekomstige fokreue. Eerst groot en zwaar en daarna ook heel mooi, dat is de meest economische volgorde.

De pelskwaliteit gaat duidelijk omhoog na de introductie van een relatief klein aantal Deense reuen in 2010 (40-13% van totaal) en het volgende jaar 2011 (30- +10%). In 2012 is het grootste deel van de nertsens van de bloedlijn 50 DK. In 2013 zal het grootste deel van de fokdieren van bloedlijn 75 DK zijn. Na 2012 weten we meer over de andere eigenschappen van deze nerts; fokresultaat, voeropname, groei en uitval. Ook deze eigenschappen spelen een rol in de beoordeling van de inzet van de Deense reuen. Het is zodoende een hele opgave om de prestatie van de Deense reuen op werkelijke waarde te scoren. Dat is een lopend proces en een mooie taak voor Edelveen.

Noot: Het onderzoek op Edelveen is uitgevoerd met subsidie van het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE).

